

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 632/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 2192/2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júla 2022 a doplnenou 14. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 49 Er 2192/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 56 800,77 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 49 Er 2192/2013 v procesnej pozícii povinného o vymoženie peňažnej pohľadávky vo výške 56 800,77 eur s príslušenstvom a trov exekúcie v prospech oprávneného.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že *«dňa 20.06.2016 som na Okresný súd Bratislava III doručil Návrh povinného na zastavenie exekúcie vedenej na Exekútorskom úrade JUDr. Mária Zervanová – súdny exekútor, Záhradnícka 18, 811 07 Bratislava pod sp. zn. Ex 235/2013 podľa ust. § 57 ods. 1 písm. m) bod. 1., 2. a 3. Exekučného poriadku a taktiež podľa ust. § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. V predmetnom návrhu som uviedol, že predmetná exekúcia sa vykonáva na podklade exekučného titulu, ktorým je Zmenkový platobný rozkaz č. 3ZM 804/2011 zo dňa 13.04.2012 vydaný Okresným súdom Bratislava V. Podľa ust. § 57 ods. 1 písm. m) zákona č. 233/1995 Z. z. (účinného do 30.06.2016) „exekúciu súd zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a 1. nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, 2. obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo 3. rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.“ Ako povinný som mal z nižšie uvedených dôvodov za to, že v prejednávanej veci nastali pre zastavenie exekúcie voči mojej osobe, ako povinnému, všetky tri zákonom stanovené dôvody zastavenia exekúcie, ako ich vymenúva vyššie citované ust. § 57 ods. 1 písm. m) zákona č. 233/1995 Z. z. (účinného do 30.06.2016). Podľa ust. § 56 ods. 2 Exekučného poriadku účinného do 30.06.2016 „aj bez návrhu môže súd povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená.“ S ohľadom na vyššie citované ust. § 56 ods. 2 Exekučného poriadku som v návrhu uviedol, že s poukazom na vyššie opísané dôvody pre zastavenie exekúcie uvedené v bode II. tohto návrhu mám za to, že tak možno očakávať, že exekúcia bude súdom napokon zastavená a teda v danom prípade tak, sú splnené podmienky na povolenie odkladu exekúcie, pokiaľ predmetná exekúcia bude súdom právoplatne zastavená. Do dnešného dňa však Okresný súd Bratislava III nerozhodol ani o odklade exekúcie v zmysle § 56 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. (účinného do 30.06.2016) a ani o zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) zákona č. 233/1995 Z. z. (účinného do 30.06.2016). V tejto veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. Ex 235/2013 nebol zo strany súdu uskutočnený žiaden úkon a táto nečinnosť súdu trvá viac ako 6 rokov. V prvom rade súd nemal exekúciu ani povoliť, nakoľko ex lege sa od 1. januára 2011 zmenka v spotrebiteľských vzťahoch, ako zabezpečovacia forma práva používať nemôže, čo vyplynulo zo zneužívania tohto inštitútu zo strany veriteľov voči dlžníkom. Uplatňovanie nároku z blankozmenky voči dlžníkovi s charakterom spotrebiteľa, ktorý síce vznikol ešte pred 01.01.2011, po uvedenom dátume je podľa môjho názoru minimálne v rozpore s dobrými mravmi, čo samo o sebe je dôvodom na zastavenie exekúcie podľa ust. § 57 ods. 1 písm. m) zákona č. 233/1995 Z. z.. Do dnešného dňa nie je táto exekučná vec právoplatne ukončená a od 20.06.2016 od podania návrhu, do 15.07.2022 nebol zo strany súdu uskutočnený žiadny úkon. V mojom prípade ide o jednoduchú vec, kde na základe návrhu súd mal ihneď povoliť odklad exekúcie a následne exekúciu zastaviť.».*

4. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil dlhodobým stresom a psychickými problémami, ktorým je vystavený v dôsledku nečinnosti okresného súdu, ktorý šesť rokov nerozhodol o jeho návrhu na zastavenie nezákonnej exekúcie. Jeho výšku odvodil od výšky pohľadávky uplatnenej oprávneným v napadnutom exekučnom konaní bez príslušenstva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho označených práv prietáhovým postupom okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní.

6. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

7. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

9. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

10. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

11. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa a na tento účel si vyžiadal súdny spis, s ktorého obsahom sa oboznámil.

12. Ústavný súd zo súdneho spisu okrem skutočností uvádzaných sťažovateľom v ústavnej sťažnosti zistil, že súdna exekútorka poverená vykonaním predmetnej exekúcie vydala 5. marca 2020 upovedomenie o zastavení starej exekúcie (ďalej len „upovedomenie o zastavení“) a výzvu oprávnenému na zaplatenie trov starej exekúcie, a to z dôvodu, že došlo k zastaveniu starej exekúcie podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení exekúcií“), pretože uplynula rozhodná doba. Proti upovedomeniu o zastavení nepodal oprávnený námietky a súdna exekútorka ho 1. júna 2020 doručila okresnému súdu. V zmysle § 8 ods. 1 zákona o ukončení exekúcií sa exekučné konanie končí doručením upovedomenia o zastavení starej exekúcie súdu, k čomu vo veci sťažovateľa došlo 1. júna 2020. Dopytom u súdnej exekútorke ústavný súd zistil, že 12. mája 2021 došlo aj k úhrade trov starej exekúcie oprávneným.

13. Sťažovateľ sa teda v predmetnej veci domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom exekučnom konaní namietané porušenie označených práv už netrvalo. Podľa názoru ústavného súdu bola už v čase podania ústavnej sťažnosti právna neistota sťažovateľa vo veci odstránená, preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Nad rámec uvedeného vo vzťahu k sťažovateľom uplatnenému priznaniu finančného zadosťučinenia ústavný súd považuje za potrebné poukázať na to, že účelom finančného zadosťučinenia nie je to, aby ním priznaná suma v celom rozsahu vykompenzovala (resp. anulovala) plnenie povinnosti jedným účastníkom konania vo vzťahu k právu iného účastníka konania, resp. k štátu (m. m. III. ÚS 449/2012). Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

15. Keďže ústavná sťažnosť bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu